

Το κόστος της σωματικής τιμωρίας στα παιδιά

Στη συμβουλευτική γονέων έρχομαι συχνά αντιμέτωπη με την ακόλουθη απορία των γονιών:

«Είναι τόσο τραγικό να δίνω στο παιδί μου μια ξυλιά στον ποπό όταν κάνει ζημιές;»,

«Ένα χτύπημα στο χέρι όταν πάει να αγγίξει την πρίζα είναι κακό;».

Με αφορμή τέτοιου είδους απορίες αισθάνθηκα την ανάγκη να γράψω κάποια πράγματα για τη σωματική τιμωρία. Η απάντηση λοιπόν δεν έχει να κάνει με το τραγικό της υπόθεσης αλλά με το παιδαγωγικό. Οι περισσότεροι γονείς που χρησιμοποιούν τη σωματική τιμωρία παραδέχονται ότι δεν έχει αποτέλεσμα. Τα παιδιά δεν συμμορφώνονται και επαναλαμβάνουν τη συμπεριφορά που επιθυμεί ο γονιός να εξαλείψει. Γιατί επιμένουν να τη χρησιμοποιούν; Γιατί δεν ξέρουν τι άλλο να κάνουν. Καταλαβαίνετε όμως ότι αυτός δεν είναι επαρκής λόγος για να χειροδικούμε σε βάρος ενός παιδιού. Και η αλήθεια είναι πως κανένας λόγος δεν είναι επαρκής για να χειροδικούμε σε βάρος των παιδιών μας. Ακόμα όμως και στην περίπτωση που το ξύλο έχει αποτέλεσμα, αναρωτηθείτε τι μήνυμα περνάει στο παιδί.

- Ότι μπορεί να επιβάλλει και το ίδιο τη θέληση του με τη βία, και είναι σίγουρο ότι όταν βρεθεί σε αντίστοιχη θέση θα το κάνει.

- Ότι οφείλει να υπακούει υπό την απειλή της βίας.

- Ότι είναι αποδεκτό από το γονέα να χειροδικεί και αυτό οφείλει να είναι το θύμα – αποδέκτης μιας τέτοιας συμπεριφοράς.

Αυτό από μόνο του δημιουργεί αισθήματα μειονεξίας και ντροπής στο παιδί και δεν του μαθαίνει να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τις καταστάσεις της ζωής του.

Το χειρότερο είναι και το μήνυμα που περνάει στον ίδιο το γονέα «Το παιδί μου συμμορφώνεται όταν το χτυπάω». Άρα τι θα κάνω την επόμενη φορά που θα πάει να αγγίξει το μάτι της κουζίνας, που θα πιάσει το μαχαίρι, που θα αντιμιλήσει;

Η αποτελεσματικότητα του μέτρου αυτού ωθεί ασυναίσθητα το γονέα να το χρησιμοποιεί όλο και παραπάνω. Όμως οφείλει να αναρωτηθεί με τι κόστος για την ψυχική και πνευματική εξέλιξη του παιδιού του.

Αυτό που μπορεί να κάνει κάθε γονέας είναι αρχικά να αναγνωρίσει τα δικά του συναισθήματα που τον ωθούν σε αυτήν τη συμπεριφορά:

Θυμός, φόβος, απελπισία;

Οφείλει να διαχειριστεί ο ίδιος τα συναισθήματα αυτά και να μην τα εκτονώσει στο παιδί. Ο τρόπος που θα αντιμετωπίσει τη συμπεριφορά του παιδιού θα πρέπει να έχει έναν παιδαγωγικό χαρακτήρα, δηλαδή να βοηθήσει το παιδί να κατανοήσει γιατί η συμπεριφορά του αυτή δεν είναι αποδεκτή και ποια θα ήταν μια αποδεκτή συμπεριφορά από μέρους του.

Όταν τα παιδιά είναι μικρά (κάτω από 1,5 ετών) είναι ίσως δύσκολο να συμμορφωθούν στα λόγια μας. Όμως θα πρέπει εμείς ως γονείς να φροντίσουμε εκ των προτέρων για την ασφάλεια τους και να μην περιμένουμε από τα ίδια να το κάνουν. Να απομακρύνουμε αιχμηρά και επικίνδυνα αντικείμενα, να καλύπτουμε επιφάνειες που μπορεί να τα τραυματίσουν και φυσικά να τα έχουμε υπό την επίβλεψη μας.

Θα πρέπει να επαναλαμβάνουμε διαρκώς τις απαγορεύσεις μας και να φροντίζουμε να είναι όσο το δυνατόν λιγότερες για να αρχίσει το παιδί να τις κατανοεί και να συμμορφώνεται. Δεν πειράζει, σε αυτή την ηλικία, αν λερώνει τα τζάμια και τους καθρέπτες, αν κάνει ψίχουλα στο πάτωμα όταν τρώει. Αν απαγορεύουμε τα πάντα, φυσικά και θα αντιδρά στα πάντα.

Μεγαλώνοντας είναι καλό να έχουμε κάποιους γενικούς κανόνες στο σπίτι, στους οποίους θα έχουμε την απαίτηση να συμμορφώνονται. Η μη συμμόρφωση δεν είναι απαραίτητο να ακολουθείται από τη βία αλλά μπορεί να συνεπάγεται την στέρηση ενός προνομίου (το να μην βγει έξω να παίξει αν δεν τελειώσει τα μαθήματα του) ή το να υποστεί το παιδί τη λογική συνέπεια της πράξης του (αν δεν είναι στο τραπέζι την ώρα που τρώμε, δεν θα φάει μεσημεριανό).

Αυτές οι συνέπειες σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να επιβάλλονται από το γονιό με φωνές, απειλές και νεύρα αλλά να παρουσιάζονται ως οι φυσικές και λογικές συνέπειες της πράξης του παιδιού. Στόχος είναι να αρχίσει το παιδί να κατανοεί ότι έχει κάποιο έλεγχο της ζωής του και ότι μπορεί να αποφασίσει το ίδιο για κάποια πράγματα που το αφορούν.

Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τη σωματική τιμωρία μπορείτε να επισκέπτεστε το [Δίκτυο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της σωματικής τιμωρίας στα παιδιά](#).

Αν δυσκολεύεστε να σταματήσετε μια παρατεταμένη συμπεριφορά χειροδικίας προς το παιδί σας, είναι καλύτερο να ζητήσετε τη βοήθεια κάποιου ειδικού, παρά να τραυματίσετε ανεπανόρθωτα τη σχέση με το παιδί σας.

Βάλια Παυλίδου – Ψυχολόγος
Msc Κοινωνικής Κλινικής Ψυχολογίας ΑΠΘ, Γνωστική Συμπεριφορική
Θεραπεία
www.psychologos-pavlidou.gr

Πηγή: <http://www.kidsgo.com.cy>